

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ...

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

[Η αξία της ειρήνης]

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από την Ομιλία του Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Όσλο, με αφορμή τη βράβευση το 2012 της Ε.Ε. με το Νόμπελ Ειρήνης. Πηγή: <https://europa.eu>, αντλήθηκε στις 25.6.2017.

Αυτών Μεγαλειότητες, Εξοχότατοι, Κυρίες και κύριοι,

«Ειρήνη δεν είναι απλώς η απουσία πολέμου, η ειρήνη είναι μια αρετή», έγραψε ο Σπινόζα. Και πρόσθεσε ότι η ειρήνη είναι «μια διανοητική κατάσταση, η διάθεση να πράττεις το καλό, η εμπιστοσύνη, η δικαιοσύνη». Πράγματι, αληθινή ειρήνη μπορεί να υπάρξει μόνον όταν οι άνθρωποι νιώθουν εμπιστοσύνη. Όταν βρίσκονται σε ειρήνη με το πολιτικό τους σύστημα. Όταν δεν ανησυχούν για τον σεβασμό των βασικών τους δικαιωμάτων.

Θυμάμαι σαν να 'ταν χθες το 1974 στην πόλη μου τη Λισαβόνα, στην Πορτογαλία, τότε που συμμετείχα στο συλλαλητήριο, μέσα στη λαοθάλασσα που ξεχύθηκε στους δρόμους για να πανηγυρίσει τη δημοκρατική επανάσταση και την ελευθερία. Πολλές γενιές Ευρωπαίων επιβεβαίωσαν ξανά και ξανά ότι η επιλογή τους υπέρ της Ευρώπης ήταν συγχρόνως επιλογή υπέρ της ελευθερίας. Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την εδραίωση της δημοκρατίας στις χώρες μας. Κι αυτό διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βάζει στο κέντρο τον άνθρωπο και τον σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. [...]

Η ειρήνη δεν μπορεί να επαφίεται μόνο στην καλή μας διάθεση. Πρέπει να στηρίζεται σε ένα σύνολο νόμων, σε κοινά συμφέροντα και σε ένα βαθύ αίσθημα κοινότητας πεπρωμένου. [...] Η μοναδικότητα του ευρωπαϊκού εγχειρήματος έγκειται στο γεγονός ότι συνδύασε τη νομιμότητα των δημοκρατικών χωρών με τη νομιμότητα υπερεθνικών οργάνων, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. [...]

Ως μια κοινότητα εθνών που ξεπέρασαν τον πόλεμο και αγωνίστηκαν κατά του ολοκληρωτισμού, θα είμαστε πάντα στο πλευρό όλων όσων επιδιώκουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Και ας το αναφέρω σήμερα από εδώ: η σημερινή κατάσταση στη Συρία

αποτελεί μια κηλίδα στην παγκόσμια συνείδηση. Η διεθνής κοινότητα έχει ηθικό καθήκον να την αντιμετωπίσει. [...]

Αυτών Μεγαλειότητες, Βασιλικές Υψηλότητες, Αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, Μέλη της Νορβηγικής Επιτροπής Νόμπελ, Εξοχότατοι, Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα το μήνυμά μου είναι το εξής: μπορείτε να στηριχθείτε στις προσπάθειές μας για διαρκή ειρήνη, ελευθερία και δικαιοσύνη στην Ευρώπη και στον κόσμο. Τα τελευταία εξήντα χρόνια, το ευρωπαϊκό εγχείρημα έδειξε ότι οι λαοί και οι χώρες μπορούν να συνυπάρχουν χωρίς σύνορα. Ότι είναι δυνατό να ξεπεράσουμε τις διαφορές ανάμεσα σ' «αυτούς» και σ' «εμάς».

Σας ευχαριστώ.

A3. Με αφορμή την «Παγκόσμια Ημέρα υπέρ της Ειρήνης», το σχολείο σου διοργανώνει εκδήλωση, στην οποία αποφασίζεις να εκφωνήσεις ομιλία (200-250 λέξεις). Στην ομιλία σου εκθέτεις τα θετικά αποτελέσματα της ειρήνης στην ευημερία των κρατών και τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διατήρηση της ειρήνης.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΙΤΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ (1928-)

«Οφειλή»

Το ποίημα ανήκει στη συλλογή Μαθητεία, που περιέχει ποιήματα της περιόδου 1952-1962. Τα δεινά που αναφέρει ο ποιητής είναι χαρακτηριστικά της ταραγμένης εποχής που ακολούθησε στον τόπο μας μετά τον πόλεμο του '40 (Κατοχή - Εμφύλιος).

Μέσα από τόσο θάνατο που έπεσε και πέφτει,
πολέμους, εκτελέσεις, δίκες, θάνατο κι άλλο θάνατο
αρρώστεια, πείνα, τυχαία δυστυχήματα,
δολοφονίες από πληρωμένους εχθρών και φίλων,
συστηματική υπόσκαψη κ' έτοιμες νεκρολογίες
είναι σα να μου χαρίστηκε η ζωή που ζω.
Δώρο της τύχης, αν όχι κλοπή απ' τη ζωή άλλων,
γιατί η σφαίρα που της γλύτρωσα δε χάθηκε

μα χτύπησε το άλλο κορμί που βρέθηκε στη θέση μου.

Έτσι σα δώρο που δεν άξιζα μου δόθηκε η ζωή

κι όσος καιρός μου μένει

σαν οι νεκροί να μου τον χάρισαν

για να τους ιστορήσω.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρει ότι η ζωή του «δώρο της τύχης, αν όχι κλοπή απ' τη ζωή άλλων». Ποια εξήγηση δίνει σε αυτό; Να ερμηνεύσεις, τεκμηριώνοντας με στοιχεία του ποιήματος, γιατί το ποιητικό υποκείμενο αισθάνεται οφειλή απέναντι στους νεκρούς των πολέμων.

ή

2. Στο σχολείο σου, στο πλαίσιο εκδήλωσης, παρευρέθησαν απόμαχοι αξιωματικοί στρατού, οι οποίοι διηγήθηκαν τις δυσχέρειες που έζησαν κατά τη διάρκεια των πολέμων. Σε μια σελίδα του ημερολογίου σου καταγράφεις όσα περιέγραψαν και σου δημιούργησαν δέος, καθώς και τα συναισθήματα που σου προκάλεσαν οι δυσκολίες που είχαν να αντιμετωπίσουν καθημερινά στον πόλεμο.

Μονάδες 25